

BRUKERVEILEDNING – SAKSBEHANDLING AV SØKNAD OM TIDLIGPENSIJON TIL JORDBRUKERE – foreløpig versjon 27.05.2019

1. Om systemet, roller og tilganger

1.1. Saksgang

Søknads- og saksbehandlingssystemet for tidligpensjon til jordbrukere består av flere trinn:

1. Søker sender inn søknad på papir til fylkesmannen
2. Fylkesmannen registrerer søknaden i arkivsystemet og saken fordeles til saksbehandler
3. Kontrollerer at både bruker og eventuell ektefelle/samboer er registrert i Landbruksregisteret.
4. Undersøk i Landbruksregisteret om bruker og ektefelle/samboer eier landbrukseiendom
5. Bruk excel-beregneren for å kontrollere om inntektskravene er oppfylt og beregne tidligpensjonsperiode.
6. Kontrollerer om andre krav er oppfylt:
 - a) Har drevet jordbruk/gartneri eller har leid ut til landbruksdrift i til sammen 15 år
 - b) Ved tobrukerpensjon: Ektefelle/samboer må ha bodd og arbeidet på landbrukseiendommen de siste 5 år.
 - c) Eier ikke lenger landbrukseiendom
 - d) Forpakter ikke lenger landbrukseiendom
 - e) Driver ikke lenger jordbruk/gartneri/skogbruk eller har næringsinntekt fra slik næring
 - f) Er ikke innehaver av, deltaker i, aksjonær i eller har næringsinteresser i foretak som driver jordbruk/gartneri/skogbruk
7. Vurderer om det er behov for og ønskelig å gi dispensasjon
8. Skriv vedtaksbrev basert på maler i ephorte og send vedtaksbrevet til godkjenning
9. Når vedtak er godkjent, registrer vedtaket i Tidligpensjonssystemet
10. Send vedtaksbrevet til søker
11. Arkiver både utfylt excel-ark og vedtaksbrev på saken i ephorte.
12. Landbruksdirektoratet oversender fil fra tidligpensjonssystemet til DFØ som legger nye tidligpensjoner inn i lønssystemet SAP
13. DFØ utbetaler fra SAP hver måned i tidligpensjonsperioden

1.2. Roller og tilganger for forvaltningen

Søknadsskjemaet ligger på nettsidene til Landbruksdirektoratet.

(<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/velferdsordninger/tidligpensjon/skjema>)

Excel-arket er tilgjengelig for alle på nettsidene til Landbruksdirektoratet

Maler for vedtaksbrev er tilgjengelig for fylkesmennene i Ephorte

Tidligpensjonssystemet er tilgjengelig via «Logg inn saksbehandler» på www.landbruksdirektoratet.no

Fylkesadministrator kan tildele følgende roller for Tidligpensjonssystemet:

TIPS_SB	Saksbehandler for tidligpensjonssystemet	Bruker med denne rollen kan registrere saker/vedtak i tidligpensjonssystemet
TIPS_LES	Lesebruker for tidligpensjonssystemet	Bruker med denne rollen kan se oversikt over saker, søke og se på enkeltsaker

Saksbehandler kan

- se liste over aktive saker
- søke opp saker
- se på saker
- registrere nye vedtak

Lesebruker kan

- se liste over aktive saker (og saker som er avslått)
- søke opp saker
- se på saker

2. Søknad og søknadsbehandling

2.1. Søknad

Søker sender inn søkandsskjema på papir, registreres i Fylkesmannens arkivsystem og fordeles til saksbehandler.

Utskrift av «Skatteoppgjør – Grunnlag for skatt» (Skattelikning) for de 5 årene i referanseperioden skal følge søknaden.

Eventuell dispensasjonssøknad skal også følge søknaden. Det kan søkes om dispensasjon for å

- beholde landbrukseiendom som kan karakteriseres som fritidseiendom
- beholde landbrukseiendom som ektefelle/samboer eier og driver som selvstendig enhet
- inkludere næringsinntekt fra tilleggsnæring i referanseinntekten
- få innvilget tidligpensjon selv om referanseinntekt er lavere enn 90 000 kroner

Det er ikke nødvendig at kopi av tinglyst skjøte følger søknaden.

Ved mottak av fullstendig søknad:

Eventuell ektefelle/samboer må være registrert i Landbruksregisteret. Det må også bruker. Hvis du må registrere personen i Landbruksregisteret, tar det et døgn før eiendomsforhold vises.

Sjekk i Landbruksregisteret om alle landbrukseiendommer som eies av søkerne er overdratt til ny eier. Datoen skal brukes i videre søknadsbehandling. Det kan ta noen dager fra tinglysningen skjer, til Landbruksdirektoratet blir oppdatert. Det er datoen som Landbruksregisteret er oppdatert som vises i Landbruksregisteret. Hvis datoen i Landbruksregisteret er en av de første dagene i måneden, er det sannsynlig at tinglysningen skjedde en av de siste dagene i måneden før. Dette bør du sjekke i Grunnboka (Kartverket).

Kontroll av data mot Landbruksregisteret er foreløpig ikke lagt inn i tidligpensjonssystemet. Du må derfor gjøre et søk på både bruker og eventuell ektefelle/samboer for å sjekke om de eier flere landbrukseiendommer, og at alle er overdratt. Hvis ikke, må det ligge en dispensasjonssøknad ved søknaden.

Kontrollør at det er fylt ut riktige tall under inntektsopplysninger på søknadsskjemaet i forhold til tallene fra Grunnlag for skatt.

Forhåndssøknad:

Som over, men hvis eiendom ikke er overdratt trenger ikke dette sjekkes.

2.2. Excel – beregning av tidligpensjon

I regnearket «beregning av tidligpensjon.xlsx» fyller du ut opplysninger fra søknadsskjemaet.

Regnearket finner du på Ldir sine nettsider

<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/velferdsordninger/tidligpensjon>

I arket som heter «Registrer opplysninger» (se fane nederst på siden), **fyller du ut hvite felt**.

Eksempel:

Beregning av vilkår for å kunne motta tidligpensjon til jordbrukere						
Søknaden mottatt hos Fylkesmannen (dd.mm.åååå):	05.03.2019					Månedlig sats i kr:
Dagens dato:	23.05.2019					Enbruker: 8333
Eierskifte er tinglyst på dato (dd.mm.åååå):	10.02.2019					Tobruker: 6667
Søknaden gjelder:	Enbruker					
Søknadstype:	Fullstendig søknad					
FYLL INN OPPLYSNINGER OM BRUKER						
Navn:	Født (dd.mm.åååå):	Fyller 62 år:	Fyller 67 år:			
Ola Åsen	20.04.1957	20.04.2019	20.04.2024			
Opplysninger om BRUKERS inntekt						Gj.snitt i
År i referanseperioden	2013	2014	2015	2016	2017	refperioden
Næringsinntekt fra jordbruk/gartneri/pelsdyr	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Næringsinntekt fra skogbruk		10 000	100 000			22 000
Sykepenges fra jordbruk/gartneri/pelsdyr/skogbruk		100 000				20 000
Sum inntekt jordbruk/gartneri/skogbruk	250 000	360 000	350 000	250 000	250 000	292 000
Næringsinntekt fra tilleggsnæring						-
Sykepenges fra tilleggsnæring						-
Sum inntekt tilleggsnæring	-	-	-	-	-	-
Næringsinntekt fra annen næring						-
Sykepenges fra annen næring						-
Lønn						-
Arbeidsavklaringspenger og uføretrygd						-
Sum andre inntekter uten tilleggsnæring	-	-	-	-	-	-
Samlet inntekt bruker	250 000	360 000	350 000	250 000	250 000	292 000

Om de forskjellige feltene i arket:

- Dato mottatt hos fylkesmannen: Fyll ut med datoen på formatet *dd.mm.åååå*
- Dato for tinglysning av eierskifte: Må fylles ut hvis det er en fullstendig søknad. Hent datoen fra Lreg/tinglyst skjøte/grunnboka

- Søknadstype: Trykk på nedtrekksmenyen, og velg Fullstendig søknad eller Forhåndssøknad
- Søknaden gjelder: Trykk på nedtrekk, og velg Enbruker eller Tobruker
- Fødselsdato må skrives inn på formatet *dd.mm.åååå*
- Dato for når personen fyller 62 (57 for ektefelle) og 67 år blir automatisk regnet ut
- År i referanseperioden blir fylt ut automatisk på grunnlag av datoen søknaden ble mottatt hos Fylkesmannen.
- Fyll ut inntektsopplysningene basert opplysningene på søknadsskjemaet/grunnlag for skatt. På søknadsskjemaet er det henvisning til poster på grunnlag for skatt, men det kan være noen endringer på disse fra år til år. Postene kan også inneholde summen av flere typer inntekter, så en må se på hva slags inntekter som skal oppgis.
- Næringsinntekt fra tilleggsnæring: Hvis det er søkt om dispensasjon for at inntekt fra tilleggsnæring/annen næring skal inngå i referanseinntekten, må det være opplyst om hva slags næring dette er. Saksbehandler skal vurdere om dette kan karakteriseres som næring som drives som tillegg til jordbruksnæring, basert på ressursene på landbrukseiendommen. Eksempler på tilleggsnæring som kan inngå i referanseinntekten er leiekjøring, brøyting o.l.
- Næringsinntekt fra annen næring: Annen næring som ikke kan regnes inn i referanseinntekten fra foretaket.
- Se Rundskriv 2019-3 for nærmere beskrivelse av inntektskravene.

Er inntektskravene oppfylt?

	ENBRUKER		TOBRUKER	
	Uten disp	Med disp for tilleggsnæring	Uten disp	Med disp for tilleggsnæring
ER INNTEKTSKRAVENE OPPFYLT? Referanseinntekt minst 90 000 kr. (Nei på tobruker hvis ingen ektefelle/samboer eller hvis det ikke er fylt ut inntekter)	Ja		Nei	Nei
Gj.snittlig næringsinntekt fra jordbruk/gartneri minst 25 % av ref.inntekt	Ja		Ja	Ja
Brukers ref.inntekt minst 67 % av brukers samlede inntekt eller parets ref.inntekt minst 50 % av samlet inntekt (gjelder kun enbruker)	Ja			
Ektefelle/samboer har mindre enn 100 000 kr i annen inntekt OG parets ref.inntekt er minst 50 % av samlet inntekt (gjelder kun tobruker)			Ja	Ja
ER INNTEKTSKRAVENE OPPFYLT?	JA		NEI	NEI

Her beregnes det automatisk om inntektskravene er oppfylt, basert på opplysningene som er lagt inn i de hvite feltene.

Hvis kravene oppfylles uten dispensasjon, vil de også oppfylles med dispensasjon.

Hvis det er søkt om enbrukerpensjon, og det er registrert en ektefelle/samboer uten inntektsopplysninger, vil det komme som resultat at inntektskravene til tobrukerpensjon ikke er oppfylt.

Hvis det er søkt om tobrukerpensjon, må inntektsopplysninger for både bruker og ektefelle/samboer registreres. Hvis den ene parten i en tobrukersøknad faktisk ikke har noen inntekter, må du registrere 1 kr i et av feltene til ektefelle/samboer slik at *Samlet inntekt* blir større enn 0 kr for den personen.

Totalbeløp og utbetalingsperiode hvis søker kvalifiserer for tidligpensjon:

TOTALBELØP OG UTBETALINGSPERIODE HVIS KVALIFISERER TIL TIDLIGPENSIJON:	ENBRUKER	TOBRUKER	
	Kun bruker	Bruker	Ektefelle/samboer
Dato der alle tre (mottatt/tinglyst/alder) er oppfylt:	20.04.2019		
Antall måneder med utbetaling	61	#VERDI!	#VERDI!
Utbetaling pr. måned, kr	8333	6667	6667
Utbetaling fra og med (måned/år)	4/2019	#VERDI!	#VERDI!
Utbetaling til og med (måned/år)	4/2024	4/2024	12/1966
Total tidligpensjon for hele perioden per person	508 333	#VERDI!	#VERDI!
Total tidligpensjon for hele perioden	508 333		

Her vises datoen der alle vilkår er oppfylt, måneden utbetaling kan starte og siste måned med utbetaling.

Det er også beregnet total tidligpensjon som utbetales for perioden (forutsatt uendrede satser).

Dersom søknaden er en forhåndssøknad, vil ikke beløp og periode vises. Det er fordi tinglyst dato på eiendomsoverdragelsen må være kjent for å vite når utbetaling kan starte.

Hvis du registrerer alle inntekter for både bruker og ektefelle/samboer, vil du kunne se hva som lønner seg for paret.

Fane nederst på siden: Bytte bruker

Her byttes bruker og ektefelle/samboer i forhold til det som ble registrert på siden Registrere opplysninger. Dette kan være nyttig ved tobrukersøknader, for å se hvilken person som bør stå som bruker for at paret skal få høyest total utbetaling. Denne siden blir automatisk fylt ut på bakgrunn av opplysningene i arket «Registrer opplysninger». Hvis det er mer lønnsomt for søkerparet å bytte om på bruker og ektefelle/samboer, må du kontakte dem før du fatter vedtak, for å avklare om de ønsker dette.

Når du har fylt ut regnearket, får du opplysningene du trenger for å fatte vedtak.

Lagre regnearket og arkiver det på saken i ephorte som dokumentasjon på grunnlag for vedtaket.

2.3. Vedtaksbrev

Det ligger maler for vedtaksbrev i saksbehandlersystemet Ephorte.

Vedtak om tidligpensjon til jordbrukere - enbrukerpensjon

Vedtak om tidligpensjon til jordbrukere - tobrukerpensjon

Vedtak om tidligpensjon til jordbrukere - forhåndstilsagn enbruker

Vedtak om tidligpensjon til jordbrukere - forhåndstilsagn tobruker

Vedtak om tidligpensjon til jordbrukere - avslag

Malene er i Word-format, og du må fylle ut opplysningene som gjelder den enkelte saken. Noe tekst må fjernes der det ikke er relevant. Det kan også legges til tekst der saksbehandler ønsker det. I malen for avslagsbrev er du nødt til å fylle ut begrunnelse for avslaget selv.

Skriv vedtaksbrevet og send til godkjenner. Du bør ikke sende det til søker før saken er registrert i Tidligpensjonssystemet (TIPS). Årsaken til dette er at eiendommer som søker og ektefelle/samboer eier, vil vises i systemet ved registrering, og det kan avdekkes eierforhold som det ikke har vært opplyst om i søknaden.

2.4. Registrering av saker i tidligpensjonssystemet (TIPS)

Fylkesmannen kommer inn i Tidligpensjonssystemet på www.landbruksdirektoratet.no. Øverst på siden trykker du på «Logg inn saksbehandler». Deretter logger du inn med brukernavn og passord. Det er administrator hos Fylkesmannen som gir saksbehandlerne tilgang til Tidligpensjonssystemet.

Når du velger «Tidligpensjon» i venstremenyen i tjenesteportalen, vil du få opp en oversikt over alle aktive saker hos fylkesmannen.

Min arbeidsbenk Registrer innvilget søknad

Tidligpensjon til jordbrukere

Oversikt over saker (5)

Reg. nr.	Opprettet d...	Pensjonstype	Bruker		Ektefelle/samboer		Status	Fylkesmann	Arkivreferanse	
			Fødselsnr.	Navn	Fødselsnr.	Navn			År	Nr.
							Alle			
Utkast	23.05.2019						Utkast	Nordland		
Utkast	23.05.2019						Utkast	Nordland		
501002	23.05.2019	Tobruker	50127000252	SUNNIVA S...	17059500104	MAGNE FO...	Aktiv	Nordland	2019	12346
501001	23.05.2019	Enbruker	50127000252	SUNNIVA S...	17059500104	MAGNE FO...	Aktiv	Nordland	2019	12345
501000	23.05.2019	Enbruker	50127000252				Aktiv	Nordland	2012	12

Det kan søkes /sorteres på de forskjellige feltene.

Du får opp saker som er avsluttet ved å velge i nedtrekksmenyen under «Status».

2.4.1. Registrering av vedtak om utbetaling

Ny sak som har fått vedtak om utbetaling av tidligpensjon, registrerer du til utbetaling ved å velge fanen «Registrer innvilget søknad».

Vedtak:

Innvilget tidligpensjon til jordbruker

Vedtak

Pensjonstype *

Velg pensjonstype

Innvilget dispensasjon

Inntekt fra tilleggsnæring inngår i referanseinntekt

For lav referanseinntekt

Arkivreferanse *

Fylkesmann

/

Hedmark

Velg pensjonstype: Enbruker eller tobruker

Hvis det er gitt dispensasjon fra inntektskrav, må du krysse av på riktig alternativ.

Fyll ut arkivreferansen som er opprettet i Ephorte

Bruker:

Bruker

Fødselsnummer * **Navn**

/

Har bruker ektefelle eller samboer? *

Ja
 Nei

Tidligpensjonsperiode

Fra og med * **Til og med ***

Mnd. **År** **Mnd.** **År**

/ /

Kontonummer (fra søknad) *

/

Kommentar

/

Bekreft og lagre

Lagre utkast

Avbryt

Fyll ut fødselsnummer – navnet til bruker hentes automatisk fra Landbruksregisteret.

Kryss av om bruker har ektefelle/samboer eller ikke

Fyll ut tidligpensjonsperioden (fra og med mnd/år og til og med mnd/år) – fra excel-regnearket

Fyll ut kontonummer – fra søknadsskjemaet

Endring av kontonummer: Hvis tidligpensjonisten ønsker å endre konto som tidligpensjonen skal utbetales til etter at utbetalingen har startet, må han/hun melde skriftlig fra til Landbruksdirektoratet.

2.4.2. Registrering av avslag

Kommer senere

2.4.3. Forhåndssøknader

Forhåndssøknader skal ikke registreres. Saken skal du registrere i tidligpensjonssystemet først når du fatter vedtak etter fullstendig søknad.

2.5. Kontroller i tidligpensjonssystemet (kommer senere)

2.5.1. Død

Landbruksregisteret oppdateres løpende mot Folkeregisteret i forhold til dødsfall, og Tidligpensjonssystemet oppdateres løpende mot Landbruksregisteret. Dersom en som mottar tidligpensjon dør, vil saken avsluttes/utbetalingen stoppe automatisk når Landbruksregisteret er oppdatert med dødsfallet. Saksbehandler trenger ikke gjøre noe med saken, med mindre saksbehandler får kjennskap til dødsfall og dette ennå ikke er oppdatert i Landbruksregisteret. Hvis det gjelder en tobrukerpensjon der den ene er død, blir saken automatisk gjort om til enbrukerpensjon for den gjenlevende. Personen som er død vil merkes med «Død» i tidligpensjonssystemet.

Bruker	
Fødselsnummer	Navn
051008 40709	TORSTEIN TORRE - DØD

Det er ikke nødvendig å gjøre nytt vedtak i saken ved dødsfall. Det står i vedtaksbrevet som sendes til tidligpensjonisten når de får innvilget tidligpensjon, at utbetaling stopper ved dødsfall.

2.5.2. Landbrukseiendom

Tidligpensjonssystemet skal oppdateres løpende i forhold til eiere av landbrukseiendommer. Denne funksjonen blir klar i løpet av juni.

2.5.3. Saker som blir avsluttet

Utbetaling stopper automatisk på tidspunktet som er fastsatt i vedtaket (etter angitt måned/år).

Fra sommeren vil saksbehandler også kunne avslutte utbetalinger manuelt. Dette kan være nødvendig etter kontroll av eiendomsforhold eller næringsinntekt fra jordbruk/gartneri og skogbruk. Saksbehandler kan også avslutte en sak manuelt dersom mottakeren av tidligpensjon er død, og dette ikke er oppdatert i systemene til Landbruksdirektoratet.

2.5.4. Kontroll av opplysninger fra Skatteetaten

Hvert år må det gjennomføres kontroll av om tidligpensjonistene har næringsinntekt fra jordbruk/gartneri og skogbruk. De som mottar tidligpensjon kan ikke ha slik inntekt i kombinasjon med tidligpensjon. Kontrolliste vil bli sendt ut fra Landbruksdirektoratet. Krav om tilbakebetaling og ev. innkreving vil skje manuelt som tidligere.

